

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут менеджменту, адміністрування та права

***Економічні проблеми розвитку
аграрного виробництва в регіоні***

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ

Випуск 13

Частина 1

***Присвячується 30-річчю Вінницького національного
аграрного університету***

Вінниця–2012

УДК 332:338.432

ББК 65.9 (4УКР) 32 + 65.049 (4УКР)

Е-45

Економічні проблеми розвитку аграрного виробництва в регіоні. / Збірник наукових праць студентів / Редколегія: Мазур А.Г., Колесов О.С. та інші. – Вінниця, 2012. – Випуск 13. (Ч.1) – 119 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми розвитку економіки аграрного сектору регіонів України.

Присвячується 30-річчю Вінницького національного аграрного університету.

Друкується за рекомендацією Вченої ради Навчально-наукового інституту менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №8 від 24 лютого 2012 року.

Редакційна колегія:

Мазур А.Г., д.е.н., професор, ВНАУ;

Колесов О.С., к.е.н., доцент - відповідальний секретар, ВНАУ;

Прутська О.О., д.е.н., професор, ВНАУ;

Лисогор В.М., д.т.н., професор, ВНАУ;

Козловський С.В., д.е.н., професор ВНАУ;

Ціхановська В.М., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Кафлевська С.Г., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Потапова Н.А., к.е.н., доцент, ВНАУ;

Мельничук О.Ф., к.ю.н., доцент, ВНАУ;

Мазур К.В., к.е.н., доцент, ВНАУ

З М І С Т

БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ	
Харчук А.І., Калетнік Г.М.	3
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ АПК	
Чорноус В.В., Мазур А.Г., Гонтарук Я.В.	5
МИСТЕЦТВО ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ, ЯК ЗАПОРУКА УСПІХУ	
Козаренко Ю.В., Гонтарук Я.В.	8
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ РИНКУ БІОПАЛИВ В КОНТЕКСТІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Мазур О.В., Фіщук Б.П.	10
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Маланчук Я.А., Панасюк Т.Є., Скорук О.П.	13
ЕКОЛОГО - ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ	
Костик В.О., Фіщук Б.П.	15
ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ, ЇХ ОЗНАКИ ТА ВИДИ.	
Чорноус В.В., Красніцька Н.В.	18
ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ	
Чередник О.О., Табенська О.І.	20
РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ В РЕГІОНІ	
Циба Т.І., Красняк О.П.	21
СХЕМА ДОКУМЕНТООБІГУ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДОКУМЕНТІВ	
Чорноус В.В., Полеся В.М.	23
ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	
Циба Т.І., Швець Т.І., Пронько Л.М.	25
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ	
Харчук А.І., Калетнік Г.М., Скорук О.П.	28
ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
Федик В.В., Березюк С.В.	31
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ	
Терещук Т.О., Скорук О.П.	34
КОНЦЕПЦІЇ СИТУАЦІЙНОГО ЛІДЕРСТВА	
Суківська В.Ю., Гонтарук Я.В.	36
СУТНІСТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ФОРМУВАННЯ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	
Стембловський Ю.В., Березюк С.В.	38
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	
Циба Т.І., Крот Т.В., Пчелянська Г.О.	41
ЕФЕКТИВНІСТЬ БРЕНДИНГУ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ	
Янівська Д.О., Козловський С.В.	43
ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЧАЙЗИНГУ В УКРАЇНІ	
Осипчук Т.П., Власенко І.В.	46
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Постоюк І.О., Скорук О.П.	48
МЕНЕДЖМЕНТ ЯК НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ ХХ СТОЛІТТЯ	
Білик О.М., Колесов О.С., Гонтарук Я.В.	50
ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ РЕГІОНУ	
Артемчук Н.А., Прутська О.О.	52
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГАЛУЗІ БУРЯКІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	
Соловійова У.В., Мельничук К.С., Колесник Т.В.	54
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	
Слосаренко А.В., Прилуцький А.М.	57
КОМУНІКАЦІЇ ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ	
Кухар О.С., Мазур К.В., Гонтарук Я.В.	59
ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	
Швець А.Г., Потапова Н.А.	61
РОЛЬ БАНКІВ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ	
Фаюра Н.Д., Постоюк І.О.	63

АНАЛІЗ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ Павлюк Д.Є., Голишевська Л.В.	66
ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ Оріщенко С.В., Шевчук О.Д.	68
ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Швець А.Г., Подолянчук О.А.	71
ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ФІРМИ Мороз В.В., Власенко І.В.	73
«ПАБЛІК РИЛЕЙШІЗ» В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА Онофрійчук І.С., Мамалига С.В.	75
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Причепя Г.В., Подолянчук О.А.	77
МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ Чорноус В.В., Кухар О.С.	79
ДОСВІД ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В ФРН Савчук М.О., Скорук О.П.	81
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІРМИ Кулик І.О., Власенко І.В.	83
АГРАРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Кукурузяк К. Кубай О.Г.	86
ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ СОЛОМИ Костик В.О., Скорук О.П.	88
ФІНАНСИ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ Коліжук М.В., Березюк С.В.	90
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ Клибанівська І.Я., Березюк С.В.	93
ДЕФЦИТ БЮДЖЕТУ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗМЕНШЕННЯ Гошовська Т.І., Березюк С.В.	95
ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ Кулик О.М., Коваль Н.І.	97
ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ Загородня О., Гуцаленко Л.В.	99
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА І СПОЖИВАННЯ БІОДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА В УКРАЇНІ Причепя Г.В., Скорук О.П.	101
СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА В УКРАЇНІ Долгіх К.І., Мамалига С.В.	104
ФУНКЦІЇ І ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ Дерун О.І., Кубай О.Г.	105
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ Демидаш Л.С., Голишевська Л.В.	108
ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ Гудзь Г.М., Кафлевська С.Г.	110
ПРОБЛЕМА «СМИСЛУ ЖИТТЯ» У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ Герасимчук О.М., Герасимова І.Г.	113
ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ Демидаш Л.С., Волонтир Л.О.	115

Висновки Митна політика є складовою внутрішньої та зовнішньої політики держави, з чим погоджується більшість науковців і практиків.

Митна політика, виступаючи складовою внутрішньої та зовнішньої державної політики, формується та запроваджується спираючись на об'єктивний аналіз та з урахуванням внутрішньоекономічних та зовнішньоекономічних факторів. У цьому сенсі митна політика фокусує в собі інтереси держави у внутрішньоекономічній, зовнішньоекономічній, фінансовій, податковій, валютній, кредитній сферах. Як така митна політика не тільки є катализатором політики держави, але й слугує свого роду заручником її прорахунків.

Література

1. Гащицький О. А. Оцінка ефективності митної політики України / О.А. Гащицький // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2008. - № 1. - С. 29-34.
2. Дубнюк Е. Регулятивна роль митної політики в умовах глобалізації / Е. Дубнюк // Вісник КНУ Шевченка: Сер. Економіка. - 2009. - № 73. - С. 17-18.
3. Копишинська Н. Стан митної політики як складової податкової політики / Н. Копишинська // Вісник КНУ Шевченка: Сер. Економіка. - 2010. - № 71. - С. 56-57.
4. Пашко П.В. Інвестиційний механізм реалізації митної політики / П.В. Пашко // Фінанси України. - 2009. - № 11. - С. 153-155.
5. Пашко П.В. Митна політика та митна безпека України / П.В. Пашко // Фінанси України. - 2010. - № 1. - С. 74-85.
6. Пісьмаченко Л. М. Механізми реалізації розвитку митної політики держави у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності / Л. М. Пісьмаченко // Економіка та держава. - 2010. - № 11. - С. 64-66.
7. Приймаченко Д. Місце митної політики в системі державної політики / Д. Приймаченко // Митна справа. - 2008. - № 2. - С. 11-15.

Summary

Customs policy of Ukraine.

Determination of constituents of customs policy of Ukraine as systems of principles and activity of the state is offered in the field of providing of economic interests and safety by custom-tariff and untariff measures of adjusting of foreign trade.

Keywords: customs policy, normatively legal acts, functions of custom politics.

УДК 332(045)

ДОСВІД ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В ФРН

Савчук М. О.

Скорук О. П.*, к.е.н., доцент

У статті розглянуто досвід інноваційного забезпечення виробництва біопалива в ФРН. Запропоновано використання окремих практичних досягнень цього процесу в Україні.

Ключові слова: інновації, біопаливо, альтернативні джерела енергії, агропромисловий комплекс, державне регулювання та управління.

Вступ. Європейський Союз вже більше 20 років активно займається впровадженням біопаливних технологій у виробництво. Інноваційна основа там сформована якщо не повноцінно, то, принаймні, набагато краще, ніж в Україні. Одним із найвпливовіших учасників енергетичної альтернативи у світі та Європі є ФРН. Її значний досвід підкреслюється кількісними та якісними показниками. 40% енергоресурсів цієї країни виробляються за рахунок нетрадиційних джерел. Зважаючи на досить тісні стосунки ФРН з Україною, значний обсяг економічного та культурного співробітництва, варто розглянути механізми створення та впровадження інновацій у напрямку виробництва біопалива, поширені в цій країні. Вивчення досвіду німецьких науковців та менеджерів дасть змогу впевненіше проводити політику інновацій в галузі біопалива України, уникнути багатьох помилок та сприяти формуванню потрібних механізмів розвитку ринку біопалива та інших відновлюваних джерел енергії. Особливу увагу слід надавати тим проектам, які базуються на схожих методах реалізації, оскільки саме вони мають найбільші перспективи здійснення в Україні за прикладом ФРН.

Постановка завдання. Розглянути можливості застосування в Україні досвіду формування інноваційної основи виробництва біопалива у ФРН.

Аналіз досліджень. Питання використання іноземного досвіду впровадження виробництва біопалива розглянуто в працях О. І. Здоровцова, Г.М. Калетніка, Д. Ф. Крисанова, Г. І. Купалової, І. І. Лотоцького, І. І.

Лукінова, М. Й. Маліка, М. К. Орлатого, І. В. Прокопи, П. Т. Саблука, М. Г. Саєнка, Р.І. Тринька, Л. О. Шепотько, В. В. Юрчишина, К. І. Якуби та інших вчених. Натомість, способи розробки інновацій та економічного механізму стимулювання розвитку виробництва біопалива в Україні на основі іноземного досвіду та із врахуванням специфіки аграрного сектору у вітчизняній науковій думці практично не розглянуто. Наукові зусилля матимуть високу ступінь ефективності, якщо відштовхуватимуться від порівняння ситуації в Україні та за кордоном. Це зумовлено як необхідністю врахування інноваційної складової виробництва біопалива, що потужно розвивається в інших країнах, так і глобальністю сучасної світової економіки та екологічної взаємозалежності всіх територій планети.

Результати. Німеччина займає лідируючі позиції по виробництву й використанню біопалива серед країн Європейського Союзу, спрямовуючи близько 40 млрд. євро на інновації в напрямку енергоспоживання. Україна ж знаходиться на етапі становлення ринку біопалива. Доказом того, що досвід Німеччини може бути корисним для України, є той факт, що у Ляйбніц-Інституті Аграрного розвитку в країнах Центральної та Східної Європи (м. Галле, ФРН) в рамках Німецько-українського проекту "Біоенергетика - як джерело доходів аграрних підприємств" вже довгий період часу увага зосереджується на аналізі ринку біопального в ЄС та Україні [1].

Таким чином, Європа зацікавлена в розвитку біопаливних технологій нашої держави. Однак тут потрібно наголосити, що якщо закордонні партнери намагаються спрямувати потенціал українського виробника на вирощування великих урожаїв енергокультур та його експорт, то прагматично-помірковані науковці та експерти, особливо Г. М. Калетнік та О. С. Горда, повторюють про деяку згубність для вітчизняної економіки таких кроків. Потрібно насамперед перейняти досвід іноземців у питаннях організації ринку біопалива, і здійснювати його виробництво в Україні, а експортувати вже кінцевий продукт - готове паливо [3].

У 2006 р. Уряд ФРН затвердив "Стратегію високих технологій" (СВТ) - фактично комплексну програму інноваційного розвитку національної економіки. Уряд Німеччини розуміє, що нові вимоги до інноваційної діяльності в галузі біопалива спричинять необхідність створення нових більш гнучких механізмів її фінансового забезпечення. Таких традиційних, як проектне фінансування й державне фінансування установ академічної й університетської науки, уже не достатньо. З цієї причини у СВТ серйозно розглядаються питання стимулювання інноваційної активності біоенергетики за допомогою важелів податкового регулювання, а також за рахунок створення додаткових державних гарантій приватним інвесторам інноваційних проектів в галузі біопалива [4].

Більш пільгові умови фінансової діяльності й доступу до зовнішніх джерел інвестиційних запозичень повинні в рамках СВТ одержати в першу чергу дві групи підприємств: підприємства дрібного й середнього аграрного бізнесу й нові підприємства, створювані в наукомістких галузях енергетики. Відповідно до прогнозів, до 2030 року в ФРН вироблятиметься щорічно 100 млрд. кВт біогазу, що складатиме приблизно 10 % загального споживання газу німцями в 2009 році. Спільну з науковцями думку мають і у Комітеті економічного та екологічного використання енергії в Карлсруе. ФРН стає найбільшим у світі експортером технологічних товарів з обсягом продажів в 428 млрд. євро (14 % світового експорту), випереджаючи США (13,2 %) і Японію (10,7 %). Крім того, держава збільшила співфінансування грюндерських фондів, головне призначення яких — надання капіталу для новостворюваних високотехнологічних підприємств АПК. Сильні позиції німецьких високотехнологічних продуктів біопалива планується додатково закріпити за рахунок проведення більш наступальної стратегії в питаннях нормування й стандартизації. Облік вимог стандартизації на ранніх етапах інноваційних розробок і при їхній комерціалізації створює, на думку авторів стратегії, додаткові конкурентні переваги. Федеральний уряд в особі відповідних міністерств і відомств зорієнтував всю систему державних закупівель, щорічний обсяг яких становить близько 260 млрд. євро, або майже 12 % ВВП, на придбання в першочерговому порядку наукомісткої продукції, в тому числі і в біоенергетиці. Цей приклад можливо стимулювати в менших масштабах в Україні. Важливу роль ФРН надає регіонам. Місцеві органи самоврядування та асоціації виробників фінансують 68% загальних витрат на НДДКР, в тому числі в напрямку виробництва біопалива [2].

Проаналізувавши стан та тенденції розвитку інноваційної сфери в Німеччині, можна окреслити певні кроки в напрямку поліпшення стану інновацій в Україні, а саме: підвищення кооперації між університетами та підприємствами у сфері НДДКР шляхом створення центрів по кооперації університетів і промисловості, міждисциплінарних центрів, інноваційних центрів по передачі біотехнологій малому та середньому бізнесу; створення системи співпраці у сфері інноваційної діяльності між вищими навчальними закладами та підприємствами, якої сьогодні не існує в Україні; створення цільових програм підтримки інноваційної діяльності в напрямку біопалива; надавання фінансової підтримки розвитку довгострокових і ризикових досліджень у напрямку науково-технічної і виробничо-господарської діяльності в напрямку біопалива; збільшення пільг, що стимулюють науково-технічний прогрес та інноваційну діяльність в енергетиці та сільському господарстві.

Економічне заохочування споживача та ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів як в ФРН, так і в Україні, може відбуватися за рахунок надання податкових пільг та дотацій (субсидій, компенсацій) організаціям, що розробляють нормативно-методичну та інформаційну базу забезпечення енергозбереження, НДДКР, програми енергозбереження на різних рівнях управління; підприємствам-виробникам відповідного обладнання (у тому числі дослідних зразків обладнання, що використовує місцеве паливо, відходи,

нетрадиційні та поновлювані джерела енергії); споживачів паливно-енергетичних ресурсів, які розробили й впроваджують енергоефективні заходи та реалізують біопаливні проекти; підприємствам (організаціям), що зайняті оснащенням виробництва приладами обліку та контролю витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Для впровадження програми енергозбереження на місцях необхідне здійснення таких заходів: удосконалення законодавчо-правової бази виробництва біопалива на рівні конкретних населених пунктів; забезпечення матеріальної зацікавленості споживачів та виробників біопалива у взаємодії; проведення тотального інформування суб'єктів господарювання всіх видів власності про потенційні наслідки застосування біопалива для екологічного стану країни; впровадження новітніх біоенергетичних технологій в усіх галузях народного господарства, налагодження системи навчання з енергоменеджменту; залучення до обігу енергоносіїв вторинних, побічних та поновлювальних енергоресурсів.

В Україні існує обґрунтована необхідність за німецьким зразком розробки регіональних пілотних проектів в енергозбереженні при будівництві чи реконструкції будинків, здійсненні обігріву сільськогосподарських комплексів, переведення аграрного виробництва на безвідходні принципи діяльності, в тому числі виготовлення біодизелю та біетанолу. Ці проекти повинні бути економічно і екологічно ефективними та інноваційно привабливими, що дасть змогу поширити досвід подібної діяльності. Організаційно і технологічно ФРН є донором інновацій в Україну. Тому зв'язки з цією державою потрібно намагатися використати якнайповніше, причому, як наголошує Г. М. Калетнік, обов'язково потрібно на державному рівні усвідомити потребу створювати високотехнологічний продукт, який може бути конкурентоспроможним в Європі та світі, а не займатися виключно постачанням енергетичної сировини для інших країн [3]. Це повноцінна складова національної енергетичної, а разом з тим і продовольчої безпеки. Досвід ФРН в напрямку формування та використання фінансових фондів для інновацій в біоенергетиці потрібно вивчати та, коригуючи на вітчизняні параметри економіки, впроваджувати в життя.

Висновки. На початку XXI століття перед Україною постає два основних завдання, які потребують вирішення у сфері біоенергетики: створення економічних механізмів енергозбереження у вигляді фінансової підтримки державою енергозберігаючих проектів, і пошук джерел фінансування місцевих програм та проектів. Фінансування державою сфери біопалив можливо здійснювати на зразок такого процесу в ФРН: за рахунок цільового виділення коштів з державного бюджету та шляхом формування спеціальних фондів енергозбереження з використанням визначених законодавством механізмів наповнення цих коштів. Джерелами наповнення таких фондів можуть бути як економічні санкції за нераціональне використання енергоресурсів, так і кошти, отримані в результаті впровадження енергозберігаючих заходів. Для цього потрібно звільнити від оподаткування частину прибутку платників податків, яка отримана в результаті ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів так, як це відбувається в більшості федеральних земель ФРН. Звільнена від оподаткування частина коштів підприємств може використовуватися на наповнення спеціальних фондів інновацій підприємств.

Література

1. Андрощук Г. О. Програма інноваційного розвитку економіки Німеччини: Стратегія високих технологій / Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти, Київ // Г.О. Андрощук. Наука та інновації. – 2009 р. - Т.5. - № 3. - С.72–88.
2. Біоенергетика - як джерело доходів аграрних підприємств. – Режим доступу: <http://spil.ucoz.ua/load/2-1-0-32>
3. Калетнік Г. М. Виробництво біопалив для власного використання або для Європи? Додаткові можливості для аграрного сектору України. - Режим доступу: <http://www.biofuelsukraine.com/files/Wednesday>
4. Стратегія високих технологій – програма інноваційного розвитку економіки Німеччини. - Режим доступу: <http://tuii.org/content/pr>

Summary

Experience innovativesoftware for biofuels in Germany / Skoruk O.P., SavtshukM.V.

The article reviews the experience of innovative biofuel production in Germany. The use of some practical achievements of this process in Ukraine.

Keywords: innovation, energy, alternative energy, agriculture, government regulation and control.

УДК 339

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІРМИ

Кулик І.О.
Власенко І.В.*, к.е.н.